

Laat de *gemeenteraad* de *burgemeester* kiezen

Tégen een benoemde en vóór een gekozen burgemeester. Dat oordeel velde de Partijraad in haar vergadering van januari. In vervolg daarop sprak de Partijraad zich nu uit over de wijze waarop de burgemeester het beste gekozen kan worden. Een overgrote meerderheid stemde in met het advies van de werkgroep Democratie om de burgemeester door en uit de gemeenteraad te laten kiezen, zoals dat nu ook al gebeurt met wethouders. Zo'n verkiezing is beter dan een rechtstreekse verkiezing door de bevolking omdat er dan naast de gemeenteraad een andere rechtstreeks gelegitimeerde macht komt. Dat tást de positie van de gemeenteraad aan, terwijl de SP juist een zo sterk mogelijke raad wil. In het voorstel van de werkgroep Democratie is de burgemeester een soort 'eerste wethouder'. Hij/zij hoeft niet per definitie de lijsttrekker te zijn van de grootste partij. Dit systeem is in meerdere Europese landen de praktijk en heeft volgens de werkgroep twee duidelijke voordelen. Het versterkt het monisme (het systeem waar de raad het hoogste niveau is. Zie Spanning 1, 2000), en het versterkt de band van het gemeentebestuur met de lokale kiezers. Het héle bestuur komt immers voort uit de verkiezingen. Ook de burgemeester wordt gekozen als volksvertegenwoordiger.

De Partijraad onderschreef in grote meerderheid de conclusie. Enkele leden zagen echter meer nadelen dan voordelen en pleitten voor een rechtstreeks door de bevolking gekozen burgemeester. 'Als de raad kiest, zal in de praktijk de grootste partij de burgemeester leveren en dat hoeft niet de beste te zijn. Niet de kwaliteit zal de doorslag geven, maar de politieke macht.' Ook werd erop gewezen dat de SP wel voor het monisme kan zijn, maar dat de praktijk waarschijnlijk dualistisch zal worden, gezien de voorstellen van de staatscommissie-Elzinga. In die voorstellen komt naast het besturende college van burgemeester en wethouders de controlerende gemeenteraad. Wethouders kunnen ook van buiten de gemeenteraad aangehouden worden. 'In een dualistisch stelsel ga je met een burgemeester die door de raad gekozen wordt, juist de verkeerde kant op.' Tweede-Kamerlid Agnes Kant reageerde namens de werkgroep en erkende de juistheid van deze laatste opmerking. 'In een dualistisch systeem willen wij niet dat de burgemeester een politieke macht krijgt. Daarin is de beste oplossing dat de burgemeester rechtstreeks gekozen wordt, en een representatieve vertrouwensfunctie krijgt. Maar vooralsnog

blijven wij ijveren voor behoud en verbetering van het monisme op lokaal niveau.'

Met vijf stemmen tegen stemde de Partijraad in met de conclusie die de werkgroep als volgt formuleerde: *de SP is voor een burgemeester die, net als de wethouders, als volksvertegenwoordiger bij de gemeenteraadsverkiezingen rechtstreeks wordt gekozen, en door de gemeenteraad vervolgens wordt aangewezen als leider van het gemeentebestuur.* De kanttekening die erbij gemaakt dient te worden, is dat deze voorkeur gekoppeld is aan een monistisch bestuursmodel. Wordt het monisme afgeschaft en het dualisme ingevoerd op lokaal niveau – zoals de commissie-Elzinga bepleit – dán ligt het meer voor de hand de burgemeester rechtstreeks door de bevolking te laten kiezen en hem geen politieke macht te geven.

Jan de Wit

Op advies van de commissie Afdelingen nam de Partijraad de volgende beslissingen:

- In juni wordt definitief besloten over deelname van de afdeling Venlo aan de herindelingsverkiezingen van eind dit jaar. Voorwaarde voor deelname is dat de afdeling de komende maanden werkt aan versterking van de organisatie.
- Apeldoorn wordt voorlopig geen afdeling in oprichting.
- Gorssel en Epse vallen voortaan onder de afdeling Deventer, de afdeling Leerdam valt voortaan onder het district Zuid-Holland-zuid en Nootdorp komt bij de afdeling Zoetermeer.
- De tussenstand bij de uitvoering van het congresbesluit om alle SP-panden toegankelijk te maken voor gehandicapten is als volgt: drie panden zijn helemaal in orde, aan dertien wordt gewerkt, en acht panden zijn niet aan te passen. De afdelingen waar die panden staan, zullen voor openbare vergaderingen moe-

partijraad kort

ten uitwijken naar andere zalen. Marga van Broekhoven, die het overzicht presenteerde, verwacht in juni te kunnen melden dat alle panden die aangepast kunnen worden, ook aangepast zijn.

● Partijraadvoorzitter Jan de Wit deelde mee dat de SP inmiddels eigenaar geworden is van een stukje Bulderbos. Daarmee is uitvoering gegeven aan een hiertoe strekkende motie van het negende congres in december vorig jaar.

● De Partijraad stemde in met enkele technische wijzigingen van het huishoudelijk reglement van de SP. De wijzigingen waren nodig geworden door de technische aanpassing van de statuten waartoe de Partijraad eerder al besloten had, op aanwijzing van de notaris.

Zie internet